

Сьогодні для нашої країни життєво необхідними стають проблеми спадкоємності поколінь учених, збереження наукових шкіл, передачі традицій, навичок і досвіду проведення досліджень, розвитку нових наукових напрямів, підходів до науки як засобу практичного обґрунтованого розвитку держави. До наукових установ і навчальних закладів останнім часом приходять чимало молодих фахівців. Але, на жаль, значна частина їх звільняється, не пропрацювавши й двох-трьох років. У чому ж причини такої ситуації? Найбільшою перепорою для залучення молоді до науки є недостатній, зважаючи на потреби цієї вікової групи, рівень державної підтримки.

У сучасному молодіжному середовищі особистісні цінності, прагнення дедалі більше концентруються на сферах бізнесу, політики, інформаційного обслуговування. Нині для творчої особистості з'явилося чимало нових професій, які дають змогу реалізувати свій потенціал, креативні здібності. До того ж беззаперечним фактом стало різке зниження в суспільстві престижу наукової праці. Змінюється і характер самої науки: сьогодні спостерігаємо «сплав» науки й таких нових форм інтелектуального знання, як високі технології, програмне забезпечення тощо. Нині молоді надзвичайно важко знайти своє місце в науковому менеджменті: навіть найобдарованіші не в змозі стати керівниками невеличких науково-дослідних лабораторій. Водночас реформування системи наукової діяльності неможливе без омолодження її менеджменту.

Такий стан справ зумовлює ще одну проблему – молоді вчені від'їжджають на роботу за кордон.

Сьогодні в Україні існують програми виділення грантів обдарованій молоді, однак вони не можуть охопити всіх достойних... З метою морального та матеріального стимулювання молодих науковців доцільно створити в Україні єдину рейтингову систему оцінки їхньої діяльності, в якій певні здобутки оцінювалися б за визначеною шкалою балів. А за підсумками роботи найобдарованіші отримували б грошові премії, гранти, житло тощо. Крім того... необхідно змінити підхід до аналізу наукових досягнень молоді, адже кількість публікацій не завжди визначає їх якість, наукову обґрунтованість, актуальність, новизну та ін. Насамперед мають оцінюватися роботи та пропозиції тих молодих учених, котрі реально відповідають зазначеним вище критеріям і можуть принести користь програмам розвитку конкретних установ, підприємств, організацій. Зміна оцінки наукової діяльності молоді (перехід від кількісного показника до якісного) допоможе українській «молодій» науці виокремити вчених, що займаються наукою заради науки, та відсіяти псевдонауковців, для яких наукова діяльність –

лише черговий крок сходження соціальними сходами.

Підтримка молодих учених має будуватися на принципах інноваційності, за широкого впровадження кредитування. В інноваційній діяльності пріоритетами мають стати випуск конкурентоспроможної продукції. А для цього треба збільшити обсяги фінансування на науку й розробити мотиваційний механізм широкого залучення молоді до наукової сфери.

Поza сумнівом, щоб підвищити професійну й економічну привабливість наукової сфери для молодих дослідників, слід вжити таких заходів: 1) послідовно збільшувати видатки з державного бюджету на наукові дослідження молодих учених, як це визначено Законом України «Про наукову та науково-технічну діяльність»; 2) надавати підтримку молодим ученим через включення до загального фонду державного бюджету коштів для модернізації матеріально-технічної бази та придбання наукових видань, розвитку інформаційно-телекомунікаційного середовища й накопичення електронних інформаційних ресурсів; 3) розробити механізм державної підтримки стажування молодих учених у провідних університетах і наукових центрах, у тому числі, поглиблювати та розширювати сферу міжнародного співробітництва в галузі молодіжної науки, впроваджуючи сучасні форми та методи партнерства в науку як в інтеграційне транскордонне явище; 4) реалізовувати соціальні програми підтримки молодих учених; 5) передбачити в проекті Концепції гуманітарного розвитку України на період до 2020 р. основні та необхідні положення щодо професійної та економічної привабливості наукової діяльності для молоді (*Бесчастний В. Професійна та економічна привабливість наукової діяльності для молодих юристів: сучасний стан і перспективи // Віче (<http://www.viche.info/journal/3804/>). – 2013. – № 16).*